

**5TH ATHENS LAW FORUM
ON TAXATION**

Νεότερες εξελίξεις σε θέματα παραγραφής

Ξενοφών Παπαγιάννης
KLC Law Firm | Partner

Νεότερες εξελίξεις σε θέματα παραγραφής

Απόφαση Συμβουλίου της Επικρατείας 1738/2017:

Αρχή Κράτους Δικαίου

Ασφάλεια Δικαίου – Προστατευόμενη Εμπιστοσύνη

Σαφήνεια – Προβλεψιμότητα – Όχι επ' αόριστον εν αμφιβόλω

Παραγραφή

- Ορίζεται εκ των προτέρων
- Προβλέψιμη (συγκεκριμένο χρονικό σημείο – όχι ενέργειες διαφόρων αρχών)
- Εύλογη διάρκεια (αναλογικότητα)

Νεότερες εξελίξεις σε θέματα παραγραφής

Απόφαση Συμβουλίου της Επικρατείας 1738/2017:

Στάθμιση

• Αποτελεσματικότητα ελέγχων (χωρίς ενθάρρυνση απραξίας)	• Ασφάλεια δικαίου• Δικαστική προστασία• Διάσωση «παράνομου πλουτισμού»• Εισπραξιμότητα

Νεότερες εξελίξεις σε θέματα παραγραφής

Απόφαση Συμβουλίου της Επικρατείας 1738/2017:

- Η αρχή της ασφάλειας δικαίου εκδηλώνεται στο φορολογικό δίκαιο με το άρθρο 78 Συντ.
- Η παραγραφή αποσκοπεί στη διασφάλιση της αρχής αυτής και επομένως η προθεσμία παραγραφής συνιστά ουσιαστικό στοιχείο της φορολογικής υποχρέωσης.
- Συνεπώς η προθεσμία αυτή πρέπει να καθορίζεται εκ των προτέρων ενώ τυχόν παράτασή της υπάγεται στον περιορισμό του άρθρου 78 παρ. 2 Συντ.

Νεότερες εξελίξεις σε θέματα παραγραφής

Απόφαση Συμβουλίου της Επικρατείας 1738/2017:

Επιμήκυνση της διάρκειας της παραγραφής είναι δυνατή μόνο με διάταξη που θεσπίζεται το αργότερο το επόμενο έτος εκείνου στο οποίο ανάγεται η φορολογική υποχρέωση.

Κατά συνέπεια, διάταξη νόμου περί παρατάσεως χρόνου παραγραφής φορολογικών αξιώσεων, οι οποίες ανάγονται σε ημερολογιακό έτος προγενέστερο του προηγούμενου της δημοσιεύσεως του νόμου αυτού έτους, είναι αντισυνταγματική.

➤ **Στην ουσία απαγόρευση των παρατάσεων**

Νεότερες εξελίξεις σε θέματα παραγραφής

20ετής παραγραφή λόγω φοροδιαφυγής (άρ. 36 παρ. 3 ΚΦΔ) και για προηγούμενες χρήσεις:

Με βάση τις μεταβατικές διατάξεις του ΚΦΔ

καταλαμβάνονταν και περιπτώσεις φοροδιαφυγής πριν την εφαρμογή του ΚΦΔ, εάν κατά τη θέση του σε ισχύ το δικαίωμα του Δημοσίου δεν είχε παραγραφεί.

- Γνωμοδότηση ΝΣΚ 268/2017 (Πολ. 1192/2017): Ισχύς από τη χρήση 2012 (έτσι και ΔΕφΘεσ 364/2018)

Νεότερες εξελίξεις σε θέματα παραγραφής

20ετής παραγραφή λόγω φοροδιαφυγής (άρ. 36 παρ. 3 ΚΦΔ)

Είναι τα 20 έτη εύλογη διάρκεια ενόψει των κριτηρίων της ΣΤΕ 1738/2017;

ΣΤΕ 2934-5/2017, 172/2018:

- Εύλογη διάρκεια: σχετικά μικρή (5ετία)
- η καταστολή της φοροδιαφυγής επιτακτικός σκοπός δημοσίου συμφέροντος
- αναλογικότητα: ο πρόσθετος χρόνος παραγραφής θα πρέπει να είναι αναγκαίος και εύλογος για τον εντοπισμό και την καταστολή της φοροδιαφυγής από μια σύγχρονη, καλά οργανωμένη και επιμελή Διοίκηση, λαμβανομένων υπόψιν και των συνθηκών τέλεσης ή/και της βαρύτητας, από απόψεως ποσού, της αποδιδόμενης φοροδιαφυγής

Νεότερες εξελίξεις σε θέματα παραγραφής

Τέλη Χαρτοσήμου - Παραγραφή υποθέσεων μέχρι 31.12.2013

Παλαιότερες αποφάσεις Συμβουλίου της Επικρατείας (βλ. ΣΤΕ 1561/2003, ΔΕΔ 2634/2018): Επειδή δεν υπάρχουν ειδικές διατάξεις περί παραγραφής, οι σχετικές αξιώσεις του Δημοσίου υπόκεινται στην κατά το άρθρο 249 του Αστικού Κώδικα εικοσαετή παραγραφή.

- Ζήτημα συμβατότητας με τους περιορισμούς που απορρέουν από τις αποφάσεις ΣΤΕ 1738, 2934-5/2017, 172/2018

Νεότερες εξελίξεις σε θέματα παραγραφής

Αντίκτυπος Απόφασης ΣΤΕ 1738/2017

Παραπομπή από:

- ΣΤΕ 3312/2017 (εύλογη προθεσμία ελέγχου δηλώσεων πόθεν έσχες: 5 έτη)
- ΣΤΕ 745/2018 (φορολόγηση προβλέψεων επισφαλών απαιτήσεων)
- ΣΤΕ 569/2018 (αιγιαλός)
- ΣΤΕ 839/2018 (προστασία περιβάλλοντος)
- ΣΤΕ 2583/2017 (μειοψ.) (τηλεοπτικοί σταθμοί)
- ΣΤΕ 2586/2017 (μειοψ.) (τηλεπικοινωνίες)

Νεότερες εξελίξεις σε θέματα παραγραφής

Συμπληρωματικά στοιχεία (χρήσεις μέχρι 31.12.2013)

- ΣΤΕ 2934-5/2017 (τραπεζικοί λογαριασμοί): δεν αποτελούν συμπληρωματικά στοιχεία εκείνα τα οποία είτε είχαν περιέλθει σε γνώση της φορολογικής αρχής εντός της πενταετίας, είτε η φορολογική αρχή όφειλε να έχει λάβει γνώση τους εντός της πενταετίας εάν είχε επιδείξει την δέουσα επιμέλεια, ήτοι εάν είχε λάβει τα προσήκοντα μέτρα ελέγχου και έρευνας που προβλέπονται στον νόμο.
- ΣΤΕ 172/2018: ανώνυμη καταγγελία που οδηγεί σε άνοιγμα ημεδαπών τραπεζικών λογαριασμών δεν είναι συμπληρωματικό στοιχείο, αν από αυτήν δεν αποδεικνύεται η ύπαρξη μη δηλωθέντος εισοδήματος.

Νεότερες εξελίξεις σε θέματα παραγραφής

15ετής παραγραφή (άρ. 84 παρ. 5 Ν. 2238/1994) σε περίπτωση εκπρόθεσμης δήλωσης φόρου εισοδήματος:

Μεταστροφή της θέσης της διοίκησης (γνωμ. ΝΣΚ 173/2006) με τη γνωμοδότηση ΝΣΚ 147/2018 («ενόψει» των αποφάσεων ΣΤΕ 1738, 2934-5/2017):

- η εξαιρετική δεκαπενταετής προθεσμία παραγραφής τυγχάνει εφαρμογής μόνο στην περίπτωση μη υποβολής δήλωσης φόρου εισοδήματος (ή παρακρατούμενων φόρων)
- επί εκπρόθεσμης υποβολής ισχύει ο κανόνας της πενταετούς παραγραφής, με την παρέκτασή της κατά 3 έτη στην περίπτωση που η εκπρόθεσμη δήλωση υποβληθεί κατά το τελευταίο έτος της προθεσμίας αυτής

Νεότερες εξελίξεις σε θέματα παραγραφής

15ετής παραγραφή (άρ. 84 παρ. 5 Ν. 2238/1994) σε περίπτωση εκπρόθεσμης δήλωσης φόρου εισοδήματος:

Το ζήτημα θα αποτελέσει αντικείμενο πρότυπης δίκης στο Συμβούλιο της Επικρατείας.

Ενδεχομένως στο πλαίσιο αυτό να κριθεί και εάν τα 15 έτη αποτελούν εύλογη διάρκεια.

➤ Ζητήματα ερμηνείας τίθενται και σε άλλες φορολογίες όπου προβλέπεται παρέκταση λόγω μη υποβολής δήλωσης (άρ. 57 παρ. 2(α) Ν. 2859/2000, άρ. 102 Ν. 2961/2001)

Νεότερες εξελίξεις σε θέματα παραγραφής

Παραγραφή σε περίπτωση αχρεώστητης καταβολής φόρου εισοδήματος (αποφάσεις Συμβουλίου της Επικρατείας 845, 1751/2017):

- Η αξίωση για επιστροφή φόρου που καταβλήθηκε βάσει δήλωσης προϋποθέτει την ανάκληση της δήλωσης.
- Η ανάκληση αυτή μπορεί να γίνει εντός του χρόνου παραγραφής της φορολογικής αξίωσης του Δημοσίου (εκτός αν οριστικοποιηθεί εν τω μεταξύ η φορολογική εγγραφή).
- Μόνο από την τυχόν αποδοχή της ανάκλησης -είτε με πράξη της φορολογικής αρχής είτε με απόφαση διοικητικού δικαστηρίου- καθίσταται αχρεώστητος ο φόρος που καταβλήθηκε και αρχίζει η προβλεπόμενη τριετής παραγραφή της αξίωσης επιστροφής του.

Νεότερες εξελίξεις σε θέματα παραγραφής

Πολ. 1175/17.9.2018:

- Αναδρομική παροχή προς δικαστικούς μη υπαγόμενοι σε εισφορά αλληλεγγύης κατά το έτος είσπραξης: υποβολή τροποποιητικών δηλώσεων με μεταφορά του ποσού σε κωδικό που δεν προσμετράται για τον υπολογισμό της εισφοράς.
- Όταν δεν ανακαλείται δήλωση, δεν τίθεται θέμα παραγραφής αφού η διοίκηση απλώς προβαίνει σε επανυπολογισμό του φόρου.

Νεότερες εξελίξεις σε θέματα παραγραφής

Χρήσεις με φορολογικό πιστοποιητικό χωρίς επιφύλαξη

Χρήσεις 30.6.2011 – 31.12.2013

Πολ. 1159/2011: Μεταγενέστεροι έλεγχοι από τη φορολογική διοίκηση πραγματοποιούνται υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις και πρέπει να ολοκληρώνονται εντός 18 μηνών από την υποβολή του

πιστοποιητικού (με ορισμένες εξαιρέσεις). *[η 18μηνη προθεσμία καταργήθηκε με την Πολ. 1034/31.12.2015, ΦΕΚ Β' 730/18.3.2016]*

Το Δημόσιο ισχυρίζεται ότι η προθεσμία των 18 μηνών είναι ενδεικτική.

Το επιχείρημα αυτό απορρίφθηκε από το Διοικητικό Εφετείο Αθηνών (απόφαση υπ' αρ. 1490/2016) και σε ορισμένες περιπτώσεις από τη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών.

Νεότερες εξελίξεις σε θέματα παραγραφής

Χρήσεις με φορολογικό πιστοποιητικό χωρίς επιφύλαξη

Χρήσεις 1.1.2014 και εξής

Γνωμοδότηση ΝΣΚ 256/2015: δεν εξαιρούνται από τη διενέργεια φορολογικού ελέγχου οι επιχειρήσεις για τις οποίες εκδίδεται φορολογικό πιστοποιητικό χωρίς επιφυλάξεις, ούτε μπορεί η Φορολογική Διοίκηση να θέτει χρονικούς περιορισμούς στη διενέργεια των ελέγχων.

Σας ευχαριστώ!

Καψάλη 10 – 10674, Αθήνα

T. 210 7264500 / F. 210 724510

klcathens@klclawfirm.com

www.klclawfirm.com

f in G+

